

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компоненту
ВСТУП ДО ФАХУ

підготовки БАКАЛАВР
спеціальності 053 Психологія
освітньо-професійних програм
Психологія
Практична психологія

для денної форми навчання

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компоненту «ВСТУП ДО ФАХУ» підготовки бакалаврів, галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки , спеціальності 053 Психологія, за освітніми програмами Психологія, Практична психологія, 2024, 11 с.

Розробник: Кульчицька Анна Валеріївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, доцент.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

prof. Вірна Ж.П.

**Силабус освітнього компоненту перезатверджено на засіданні кафедри
педагогічної та вікової психології**

протокол № 2 від 27 лютого 2024 р.

Завідувач кафедри

prof. Гошовський Я.О.

I. Опис навчальної дисципліни (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні поведінкові науки 053 Психологія Психологія, психологія Бакалавр	та Нормативна Рік навчання перший Семестр 1-ий Лекції 20 год. Практичні (семінарські) 18 год. Лабораторні 20 год. Індивідуальні _____ год. Самостійна робота 54 год. Консультації 8 год. Форма контролю: залік
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		
ІНДЗ: <u>немає</u>		
Мова навчання - українська		

II. Інформація про викладача

ПП: Кульчицька Анна Валеріївна

Науковий ступінь: кандидат психологічних наук Вчене

звання: доцент

Посада: доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація: 050 846 91 81, kulchucka.anna@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>**III. Опис освітнього компонента**

1. Анотація курсу. Вивчення освітнього компоненту передбачає засвоєння нормативно-правового регулювання освітнього процесу, принципів організації та реалізації навчання на факультеті (в університеті), засвоєння поняття і правил академічної добросердності та умов взаємодії всіх учасників освітнього процесу; визначення поняття «професія», «психолог», «психологія»; принципів класифікації професій психолога; галузей, напрямків сучасної психології, етичного кодексу психолога; специфіки предметної сфери діяльності психолога; сфер і видів діяльності професійного психолога; принципів роботи психологічної служби в різних галузях, тощо;

2. Пререквізити - предмети з загальноосвітньої шкільної програми: біологія, математика, українська мова, людина і світ, інформатика.

3. Постреквізити – освітні компоненти з циклу загально та професійної підготовки в тому числі: соціальна психологія, психологія особистості, вікова психологія, загальна психологія, психологія, психологічне консультування, психотерапія, спеціальна

психологія та методика корекційно-реабілітаційного тренінгу, психологічна служба в освіті, тьюторинг і психологічний супровід в соціальних інституціях, організаційна психологія, педагогічна психологія, клінічна психологія, патопсихологія, організаційна психологія, психологічне здоров'я, збереження та реабілітація, тощо.

4. Мета і завдання освітнього компоненту полягають у формуванні уявлення про організацію освітньої діяльності у закладі вищої освіти та здобувача як суб'єкта навчання, в усвідомленні важливості психології і психологічної культури в сучасному суспільстві та уявленні про психологію як науку в цілому; ознайомленні здобувачів зі специфікою професійної діяльності психолога та усвідомленні ними мотивації вибору майбутньої професії; ознайомленні з видами та галузями діяльності професійного психолога; сформуванні у здобувачів компетенцій, передбачених Стандартом вищої освіти.

5. Результати навчання (Комpetентності)

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій;

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту;

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики;

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;

ПР4. Обґруntовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел;

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності;

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога;

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності;

Таблиця 2

6. Структура освітнього компонента (денна форма навчання)

Виконання усіх завдань до практичних занять	45
Інше: професійно-орієнтовані завдання (додаткове, або альтернативне) Участь у конференції з публікацією матеріалів (за тематикою та змістом освітнього компонента), сертифікованих програмах (проектах) професійного спрямування (тренінги, наукові проекти, тощо)	10 балів (не більше 20 балів)
Підсумкова контрольна робота	30 балів
Всього годин/ Балів	120 20 18 20 54 8 100

Форма контролю(пояснення скорочень)*: У- усна відповідь/презентація, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, КР –контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Бали* виведені в останньому стовпчику в таблиці 2 передбачають оцінювання знань на практичних та лабораторних заняттях. Відповідно, якщо за певною темою згідно структури освітнього компоненту передбачено і практичне заняття, і лабораторна робота, то в такому разі в таблиці буде відображатися «5+5». У тому випадку, коли заплановано тільки лабораторну роботу, або ж тільки практичне заняття, таблиця відображає «5».

Загальна максимальна кількість балів, яка може бути зароблена протягом семестру з лабораторних робіт складає 25 балів.

Загальна максимальна кількість балів, яка може бути зароблена протягом семестру на практичних заняттях складає 45 балів.

Завдання для самостійного опрацювання

(самостійна роботи здобувача освіти оцінюється в межах практичних та лабораторних занять відповідно до теми заняття)

1. Охарактеризувати систему організації навчального процесу у закладі вищої освіти.
2. Дати характеристику студентства та особливостей студентського віку.
3. Визначити особливості навчання студентів-психологів.
4. Самостійно опрацюйте і розкрийте суть Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.
5. Самостійно опрацюйте і розкрийте суть Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки
6. Самостійно опрацюйте і розкрийте суть Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки
7. Самостійно опрацюйте і розкрийте суть Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки
8. Проаналізувати місце психологічної науки її в системі інших наук.
9. Розкрити основні теоретичні підходи у вітчизняній та зарубіжній психології.
10. Описати систему роботи психологічної служби.
11. Розкрити зміст роботи центрів та заклади науково-дослідної, прикладної та практичної психології в Україні.

12. Розкрити особливості становлення особи професіонала-психолога.
13. Проаналізувати особливості підготовки спеціалістів з вищою освітою.
14. Області та завдання професійної діяльності психологів
15. Проаналізувати особливості видів професійної діяльності психологів й відповідні компетенції.

7. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача під час практичних занять;
- своєчасне виконання лабораторних робіт та завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки)

на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та plagiat.

Політика щодо академічної добросередності

Дотримання академічної добросередності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань контрольної роботи;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання морально-етичних норм поведінки та спілкування.

За порушення академічної добросередності (plagiat, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (опрацювання завдань лабораторної роботи, написання модульної контрольної роботи тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Залік

Семестровий залік – це форма контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з дисципліни «Вступ до фаху» на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних занять, самостійної роботи, виконання професійно-орієнтованого завдання, контрольної роботи.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. Тобто, залік

виставляється згідно балів, які набрав студент під час виконання усіх видів завдань поточного оцінювання (таблиці 2): суми балів за результатом роботи на практичніз заняттях (макс. 45 балів); сумою балів, виставлених за виконання усіх лабораторних робіт (макс. 25 балів); балом, виставленим за контрольну роботу (макс. 30 балів).

Альтернативний варіант отримання балів передбачає виконання певних видів робіт в межах професійно-орієнтованих завдань (таблиця 2)

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрati ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів) У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анульюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості - 100 бал.

Таблиця 7

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. Рекомендована література

Основна література

1. Бочелюк В. Й., Заріцька В. В. Психологія. Вступ до спеціальності. Центр навч. л-ри, 2007. 288 с.
2. Варій М. Й. Психологія. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 288 с.
3. Вступ до спеціальності : конспект лекцій з навчальної дисципліни, перший (бакалавр.) рівень вищ. освіти, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки, спец. 053 «Психологія» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т соц. комунікацій, Каф. психології та педагогіки ; [розроб. А. М. Большакова]. Харків, 2020. 60 с. URL: <http://195.20.96.242:5028/khkdak-xmlui/handle/123456789/975>
4. Гичко Ю. Аспекти професіоналізації майбутніх психологів в процесі підготовки до професійної діяльності. Психологічний журнал. 2021. № 6. С. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.31499/2617-2100.6.2021.229289>
5. Горбунова В. В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень. Практична психологія соціальна робота. № 3. 2005. С. 18–23.
6. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія: вступ до спеціальності. Київ: Центр учб. л-ри, 2010. 256 с.
7. Закон України «Про вищу освіту», документ № 2984–14, остання редакція від 10.02.2010 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14&p=1297338264376536>
8. Іванова О. В., Москалюк Л. М., Корсун С. І. Психологія: вступ до спеціальності. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 184 с.
9. Іванова О. В., Москалюк Л. М., Корсун С. І. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2020. 184 с.
10. Коваль Д. В. Особливості виявлення професійних домагань майбутніх психологів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. Київ, 2020. Вип. 57. С. 181–188. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2020-57-181-188>
11. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці : Методологія, методи, програми, процедури. Київ : Наук. думка, 1999. 216 с.
12. Максименко С. Д., Ільїна Т. Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога . Практична психологія та соціальна робота. 1999. № 1. С. 2–6.
13. Методичні рекомендації до проведення самостійної роботи з навчальної дисципліни «Вступ до фаху» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 – Психологія, освітньо-професійна програма «Психологія. Соціально-психологічний супровід у мегаполісі») / уклад.: О. П. Нікітіна, О. О. Долгопол ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 22 с. URL: <http://surl.li/rsdnf>
14. Методичні рекомендації з курсу «Вступ до спеціальності» / уклад. І. В. Літяга. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 79 с. URL: <http://surl.li/rrgb>
15. Панок В.Г. Титаренко Т.М., Чепелєва Н.В. Основи практичної психології: підручник. Вид. 2-ге, стереотип. Київ: Либідь, 2001. 536 с.
16. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів . Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. 320 с.
17. Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію : навчальний посібник. 2- е вид. Київ : Каравела, 2010. 232 с.

18. Психологія : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т імені А. С. Макаренка ; упоряд.: С. О. Ніколаєнко, С. В. Пухно. Суми, 2020. 200 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9431>

19. Щербакова І. М., Харченко Т. Г. Психологія: теорія і практика : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. 364 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/13649>

20. Щербан Т. Д., Анталик А. В. Характеристика професійно важливих компетенцій у здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Психологія». Наука майбутнього : зб. наук. праць студентів, аспірантів та молодих вчених / голов. ред. В. В. Гоблик. Мукачево, 2022. Вип 2(10). С. 222–229. URL: <http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/handle/123456789/9598>

21. Я – студент : навчальний посібник / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О., та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. 2- ге вид., доопр. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 224 с.

Додаткова література

1. Бабчук О. Г. Конспект лекцій до дисципліни «Діагностика психічного розвитку дітей з практикумом» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, додаткової спеціальності 053 Психологія. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 80 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/11202>

2. Варій М. Й. Основи психології і педагогіки. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 376 с.

3. Василенко К. С. Використання інтерактивних технологій у формуванні дослідницької компетентності майбутніх психологів. World trends in the use of interactive technologies in education : international collective monograph / Intellebence Transportation System And Smart City Institute (ITSSCI). Lima, Peru ; Kyiv, Ukraine, 2023. С. 469–488. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/41357>

4. Денисюк А. С., Потапчук Л. В. Психологія. Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 180 с.

5. Кетлер-Митницька Т. С.. Інтернальність як чинник готовності майбутніх психологів до особистісно-професійного саморозвитку : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія / Кетлер-Митницька Тетяна Сергіївна ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2020. 421 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39629>

6. Киричук О. В. Основи психології / Киричук О. В., Роменець В. А., Кириленко Т. С., Маноха І. П. Київ : Либідь, 1997. 632 с.

7. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності. Харків: ХНПУ, 2015. 336 с.

8. Максименко С. Д. Психологія і педагогіка/ Максименко С. Д., Євтух М. Б., Цехмістер Я. В., Максименко К. С. Київ: Слово, 2012. 520 с.

9. Нікітіна О. П., Хомуленко Т. Б., Іванченко А. Д. Психологія монетарної спрямованості особистості : [монографія] / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2020. 349 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/12311> Психологія та педагогіка вищої школи : метод. матеріали до навч. курсу / уклад. О. І. Проць. Львів, 2022. 18 с. URL:

<https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/2022.-ZK1.1.02-Psykholohiia-ta-pedahohika-vyshchoi-shkoly.pdf>